

■ RANSOM RIGGS: VÁNDORSÓLYOM-TRILÓGIA

Burton, ha diktál

■ PETHŐ RÉKA

A FANTASY-TRILÓGIA FÉNYKÉP-GYŰJTEMÉNYBŐL IZGALMAS TÖRTÉNETTÉ ÉRIK.

Az *X-Men* kistestvéreként aposztrofált *Vándorsólyom kisasszony különleges gyermekei* a fantasztikus ifjúsági könyvek jellegzetes sémáit követi, ám keletkezésének körülményei különleges pozícióba helyezik. Az egyébként filmkészítő-aspiráns szerző, Ransom Riggs, egyáltalán nem regényt akart írni: 19. század második felében készült fényképeket gyűjt, melyeknek egy különleges kollekciónak albumba rendezve tervezte megjelentetni. Ezek az ismeretlen forrású, ügyesen manipulált fotókon gyerekek szerepelnek: föld fölött lebegő kislány, láthatatlan ember ruhában, vagy egy fej, amelynek a tarkóján száj van. A fényképek köré kiadója tanácsára álmódott fikciót. Felépített egy világot, amelyben a fotókon szereplő alakok létezhetnek és kitalálta a történetüket.

A cselekmény váza a klasszikus fantasy-elemekre épül, Jacob, a 16 éves floridai kamasz nagyapja halálának szomorú apropóján felfedezi, hogy a korábbi esti mesék varázslatos világa nagyapja életének valódi szereplőit idézte meg. Abe-et, akinek történeteit a „muglik” sosem hitték el, a második világháború borzalmai elől menekítették egy walesi árvaházba, ellenségei, a hatalmas szörnyek a „normálisak” világában csak annak eszközei, ahogy egy kisfiú feldolgozza a náci okozta traumát. Utolsó kérése, hogy unokája keresse meg régi barátait és segítsen rajtuk, így Jacob némi fondorlat árán meggyőzi szüleit, hogy feltétlenül Wales-be kell utaznia. Ott aztán, a megfelelő kapun át, már csak be kell lépnie az időhurokba és máris hetven évvel korábban, a különleges gyermekek és az őket pipázva vigyázó, vándorsólyommá változni

képes kisasszony társaságában találja magát. Nagyapja barátainak világára veszély leselkedik, amelyben erős fegyver az ő, eddig számára ismeretlen képessége.

Amiben a *Vándorsólyom kisasszony különleges gyermekei* mégis eltér a többi, hasonló kaptafára készülő gyerekmesétől, az a fordított logikával építkező, és ettől már írásos formában is erősen vizuális világa. A könyvben szerepelnek mindazok a talált fotók, amelyek a szerzőt inspirálták, ezért mind az olvasói képzelet, mind az írói tevékenység irányított: a továbbgondolt fotók kelnek életre és a rajta szereplő alakok eleve adott tulajdonságai és képességei határozzák meg, hogy merre haladhat tovább a történet. Riggs írói fejlődésével az őt inspiráló találtfotók és az írott szöveg egyre jobban illeszkednek. Fokozatosan eljutunk a képről-képre haladó, meg-megbicsakló mesétől a gördülékeny és önmagában is érdekes, *illusztrált* történet felé.

Az első kötetben még az ötlet ereje dominál, Riggs játszik azal, hogyan lehet készen kapott vizuális elemeket kitágítani, egységessé tenni, egészszé rendezni. Itt még gyakran érezzük, hogy a képek által létrehozott előre elrendeltség alakítja a cselekményt, a felmerülő konfliktusokat és a megoldásukra kínálkozó lehetőséget. A második kötetben (*Üresek városa*) ez eltűnik, a cselekménynek a saját lábára kellene állnia, de ez nem sikerül tökéletesen. Kicsit olyan, mint a *Hobbit* filmváltozatának második része, hőseink csak mennek és mennek, de nem tör-

ténik semmi, ami a végkifejletet markánsan befolyásolná. Jacob lelki tusái (szerelem vs. család, „normális” élet vs. a fantasztikus világ, ahol életében először jól érzi magát) hangsúlyosabbak, mint a kalandjai, ám ezek nem elég érdekesek ahhoz, hogy kitöltse- nek egy könyvet. A harmadik, záró kötetben (*Lelkek könyvtára*) már érződik a profizmus, eltűnnek a sallangok és a felesleges melodráma, a helyébe pedig egy részletgazdag világ kerül immár értékelhető személyiségfejlődéssel és izgalmas kalandokkal.

Jacob mellett a közel száz éves, az időhurok következtében továbbra is és örökké gyermek különlegesen kis csoportjának minden tagja érdekes háttértörténettel rendelkezik. A trilógia alapkérdése, vagyis hogy mennyire nehéz beilleszkedni a „normálisok” világába, ha az ember egy kicsit különleges, vagy másnak érzi magát, nem csak a kamaszokhoz szól, ezért tud a regény érvényes lenni a felnőtt olvasók számára is. A hangsúly mégis a szórakoztatáson van, és Riggs filmes előélete mindhárom kötetben érződik: a *Vándorsólyom*-trilógiában megelevenedő világ olyan, mint-ha egyenesen Tim Burton fejéből pattant volna elő.

„Dévaj jókedv és parttalan pajkosság”
(Hayden Keeler-Stone és Eva Green)

KOSSUTH KIADÓ,
2011-2016.

